

ÚTMUTATÓ
A SZAKDOLGOZAT, DIPLOMAMUNKA
ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

Érvényes

- a BSc képzésben résztvevő azon hallgatókra, akik a szakdolgozatukat a 2019/2020-as tanévben, vagy utána kezdik el
- az MSc képzésben résztvevő azon hallgatókra, akik a diplomamunkájukat a 2019/2020-as tanévben, vagy utána kezdik el
- szakirányú továbbképzésben résztvevő azon hallgatókra, akik szakdolgozatukat a 2019/2020-as tanévben, vagy utána kezdik el

Elfogadta: 24/2022. (VIII.23.) ETK. KT. számú határozat

Tartalomjegyzék

I. A dolgozat műfaji jellegzetességei	4
II. A dolgozat ajánlott felépítése	6
II.1. Címlap.....	6
II.2. Tartalomjegyzék.....	7
II.3. Összefoglalás (absztrakt) magyar és angol/német nyelven	7
II.4. Bevezetés	7
II.5. Előzmények, háttér információk. A dolgozat elméleti háttere, fogalmi meghatározások	7
II.6. Empirikus, a gyakorlatra vonatkoztatott elemzés, kutatás	8
II.6.1. A kutatás célkitűzései	9
II.6.2. Tárgy.....	9
II.6.3. Hipotézisek	9
II.6.4. Mintavétel bemutatása, mintaleírás	9
II.6.5. A választott módszerek bemutatása	10
II.6.6. Eredmények megállapítások időrendi vagy egyéb logikai rendezőelv szerinti áttekintése.....	11
II.7. Megbeszélés, értékelés, értelmezés	11
II.8. Következtetések: a vizsgált állapotra vonatkozó rövid összegző helyzetkép bemutatása, a jövőbeli trendek, alkalmazások, hasznosíthatóság, egyéb lehetőségek felvázolása.....	11
II.9. Javaslatok	12
II.10. Összegzés, összefoglaló megállapítások	12
II.11. Hivatkozásjegyzék	12
II.12. Mellékletek.....	12
II.13. Köszönetnyilvánítás	12
II.14. Záradék	12
III. A dolgozat formai előírásai.....	13
IV. Hivatkozások.....	14
IV.1. A hivatkozások általános szabályai	14
IV.2. Nyomtatott források feltüntetése	16
IV.3. Elektronikus források feltüntetése	16
IV.4. Táblázat, ábra (diagram, grafikon), képközlés	17
V. A dolgozat értékelése, megvédése.....	18
1. sz. melléklet - Források megjelenítésének és a rájuk történő hivatkozásoknak a legjellemzőbb példái .	19

A Semmelweis Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzat III. rész III/II fejezet Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar Tanulmányi Vizsgaszabályzat 46. §. tartalmazza a szakdolgozatra vonatkozó külön előírásokat.

A **szakdolgozat** elsősorban a gyakorlati orientáltságú szakmai ismeretek alkalmazásának és egyszerű vizsgálatának a képzés nyelvén elkészített írásos megjelenítése, a **diplomamunka** a tudományos kutatás ismérveivel gazdagabban rendelkező, annak módszereit mélyebben alkalmazó, elméletileg alaposabban alátámasztott munka.

A szakdolgozat megírásához, a szakirodalom gyakorlott kutatásához, a felhasznált adatok, információk tudományos szintű interpretálásához szükséges ismeretek elsajátítására – felkészülendő a tudományos munkára – már az 1. szemesztertől biztosítják a hallgatónak a gyakorlást. Tanulmányaik során az oktatott tárgyak keretében olyan feladatokkal látják el (pl. házi dolgozattal, könyvtárhasználattal/irodalomkereséssel, forráselemzéssel, kutató munkával), amelyek gyakorlott ismerete segíti a szakdolgozat megírását.

A szakdolgozat és a diplomamunka (továbbiakban: **dolgozat**) olyan önálló szakmai munkán alapuló tanulmány, amelynek témáját a hallgató az érvényes szakdolgozati témajegyzékből a Karon oktatott egészségtudományok területéről választja ki és a témavezető (konzulens) irányításával készíti el. A témaválasztás előtt ajánlott tájékozódni a témákról/témák irodalmáról a következő forrásokban: szakkönyvekben, szakadatbázisokban, a Könyvtár katalógusában, az interneten, szakmai oldalakon, témavezetőnél.

A dolgozat az alap, mester és szakirányú képzési szinteken differenciáltan tükrözi a hallgató témára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalomban való tájékozottságát, a szakmai ítélőképességét, az alapszintű vizsgálati-kutatási készségeit, a feltárt eredmények interpretációs képességét, a szakterületen megmutatkozó írásképességét. A dolgozat tényfeltárás és/vagy az értelmezés területén szakmailag értékelhető új eredményt nyújt, és ilyen módon dokumentálható, hogy a hallgató elsajátította, és alkalmazni tudja a tudományterület fogalmi eszközeit és módszereit. Szakirányú továbbképzésekben a szakfelelős tanszék más műfaji sajátosságokat is előírhat, meghatározhat. A dolgozat elkészítése során a hallgatók számot adnak a képzés folyamán szerzett, a Képzési és Kimeneti Követelményekben meghatározott képességekben és kompetenciákban. A dolgozatnak meg kell felelnie a szakmai közleményekkel kapcsolatban az adott tudományterületen támasztott formai követelményeknek is. A szakdolgozat és a diplomamunka önálló egyéni teljesítmény, ennek tényét a hallgató nyilatkozatban rögzíti.

I. A dolgozat műfaji jellegzetességei

A dolgozat olyan tudományos értekezés, amely a megadott, illetve választott témáról elemző és/vagy értelmező igényes, tömör, nyelvtanilag kifogástalan szakirodalmi nyelven készül. A hallgató törekedjen a szabatos, pontos megfogalmazásra, és az érthető mondatszerkesztésre. Bár a munka a szerző egyéni látásmódját és véleményét tükrözi, de alapvetően tudományos ismereteken, tudományos módszerekkel gyűjtött információkon alapul. Ezek két forrása

- a már létező, mások által kimunkált és közzétett tudásanyag, valamint
- a szerző által feltárt, önállóan alkotott új információk.

Elvárt, hogy a dolgozatban tükröződjék a tanulmányi idő alatt elsajátított egészségtudományi megközelítésű szakmai ismeretek és gyakorlati tapasztalatok ötvözete. A dolgozat legyen világos, nyelvileg helyes, lényegre törő. A választott témán belül a konkrét problémát vagy problémakört minél pontosabban exponálja, kutatási céljának megfelelően. Szintén elvárt, hogy a dolgozat ne öncélú, formális szakirodalmi áttekintést adjon. Témától függően - ahol szükséges - külön figyelmet kell szentelni az álláspontok hiteles, összefüggéseikből nem kiragadott felidézésére és ütköztetésére oly módon, hogy a hallgató olvasottságáról önálló véleményalkotásra való képességéről a dolgozat egésze, valamint az új eredményeket összefoglaló dolgozatrész tanúskodjon. Fontos továbbá, hogy a dolgozatban szerepeljenek a kiválasztott téma és az abban nyert új ismeretek gyakorlati alkalmazásának lehetőségei, illetve annak a hangsúlyozása, hogy az elvégzett kutatás miként kapcsolódik a szerző választott egészségügyi hivatásához.

A dolgozat készítése a kutatás élményét is biztosítani szeretné. Célszerű, hogy a hallgató olyan témát válasszon, ami közel áll hozzá, érdekli, illetve amire a körülményei, munkája lehetőséget ad. A kutatni kívánt problémakörnek nem kell az egész témakört felölelnie, szerencsésebb, ha a hallgató egy jobban körülhatárolt területet választ, ugyanakkor azt mélységében, összefüggéseiben alaposabban elemzi. Határozzon meg jól megragadható kutatási célt, összetett, de nem túl általános hipotéziseket fogalmazzon meg, szánjon megfelelő időt az előkészítésre, elemzésében törekedjen az összefüggések feltárására. Fontos, hogy az elmélet, a kutatás és a következtetések egymással összeegyeztessenek, megadják a dolgozat egységét, harmóniáját. Konstruktívan, bátran válasszon a lehetséges módszerek közül, olyat, ami a témához és az egyéniségéhez közel áll. Munkája során a konzulens a tapasztalt kutató-társ szerepét tölti be, akire az elméleti alapoktól az elemzésen át a következtetések levonásáig minden fázisban támaszkodni lehet, s aki a közös gondolkodás révén is segíti a dolgozatot készítő hallgatót.

A szakdolgozat a vizsgált témakör természetétől függően műfajilag többféle, kevert típusú is lehet. Szakdolgozat-típusonként változhatnak a dolgozat szerkezetének arányai, ill. az egész szerkezet is.

A szakirányoknak megfelelő kutatási irányzatokkal összhangban a dolgozatok alábbi négy típusa ajánlható:

1) Elméleti jellegű dolgozat

A dolgozat áttekintő jellegű, az egészségtudomány és/vagy határterületein egy részterület mélyebb megismerésére, az ismeretek szintetizálására, elemzésére, új nézőpontból történő megközelítésére, az összefüggések és az ellentmondások feltárására irányul. A szakirodalmi feldolgozáson alapuló dolgozat készítésének folyamata és szerkezete eltér a vizsgálaton alapuló dolgozatétól.

2) Empirikus (saját vizsgálaton, önálló adatgyűjtésen alapuló) dolgozat

A választott elmélet bizonyítása alapos megfigyelés által, megalapozott tapasztalatok és kutatás révén. Az empirikus dolgozat az egészségtudományokat (legalább közvetve) érintő, valamilyen kutatási probléma, vizsgálatát célozza adekvát tudományos módszerek alkalmazásával.

3) Módszertani vagy projekt dolgozat

A módszertani vagy projekt dolgozat az egészségtudományok és határterületein vagy az egészségfejlesztés területén megnyilvánuló, újszerű módszerek, eszközök (mozgásformák, programok stb.) kidolgozására, bemutatására, egyedi projektek tervezésére, megvalósításának dokumentálásra irányul. A dolgozat témájának tükröznie kell: a szak (szakirány) speciális jellegét, a hallgató érdeklődési irányát és pályaaorientációs elképzeléseit.

4) Esettanulmány, esetfeldolgozó elemzés

A hallgató egy konkrét eset kvantitatív elemzésével, feldolgozásával, a szakmai gyakorlat során szerzett tapasztalatainak összegzésével és tudományos értékelésével építi fel szakdolgozatát, vagy diplomamunkáját. Az esetismertetés nem általános jelenségek és folyamatok leírására szolgál, hanem egy tudományos ismeretkör, egy koncepció, elmélet konkrét, egyedi megnyilvánulását tűzi ki célul, vagyis deduktív módon reprezentálja, hogy általános érvényű tudások hogyan jelennek meg egyedi szituációkban, esetekben.

II. A dolgozat ajánlott felépítése

1. Címlap
2. Tartalomjegyzék
3. Összefoglalás (absztrakt) magyar és angol/német nyelven
4. Bevezetés
5. Előzmények, háttér információk. A dolgozat elméleti háttere, fogalmi meghatározások
6. Empirikus, a gyakorlatra vonatkoztatott elemzés, kutatás
 - 6.1 A kutatás célkitűzései
 - 6.2 A kutatás tárgya
 - 6.3 Hipotézisek
 - 6.4 A választott módszerek bemutatása
 - 6.5 Mintavétel bemutatása, mintaleírás
 - 6.6 Eredmények, megállapítások
7. Megbeszélés, értékelés, értelmezés
8. Következtetések: a vizsgált állapotra vonatkozó rövid összegző helyzetkép bemutatása, a jövőbeli trendek, alkalmazások, hasznosíthatóság, egyéb lehetőségek felvázolása
9. Javaslatok
10. Összegzés, összefoglaló megállapítások
11. Hivatkozásjegyzék
12. Mellékletek
13. Köszönetnyilvánítás
14. Záradék

Megjegyzés: nem minden kutatási témánál és választott módszer esetén szükséges és lehetséges az összes feltüntetett szerkezeti elem. A dolgozat fenti felépítése egy ajánlás, orientáció, de nem minden témánál elvárás. Pl. egy történeti vizsgálatnál a hipotéziseknek nincs sok értelmük, ugyanakkor egy statisztikai mérésen alapuló laboratóriumi vagy társadalomstatisztikai kutatásnál elengedhetetlen.

A szakdolgozat egyes részeivel kapcsolatos főbb tudnivalók:

II.1. Címlap

A külső és a belső borító által tartalmazott információkat a formai előírások mutatják be.

II.2. Tartalomjegyzék

Átláthatóvá és kezelhetővé teszi a dolgozatot azzal, hogy

- a dolgozat elején van,
- a fő és alfejezetek szerkezete tördeléssel áttekinthetővé válik,
- nem túlságosan sokszintű és az oldalszámok megegyeznek a fejezetek oldalszámaival,
- az oldalszámozás a „Bevezetés” fejezettel kezdődik, a szöveges rész utolsó külön oldalára az Összegzés kerül.

Ez a munkafázis a dolgozat elkészítésének legutolsó feladata!

II.3. Összefoglalás (absztrakt) magyar és angol/német nyelven

- max. 250 szavas leírás, mely bemutatja a dolgozat témáját és az önálló kutatást,
- szerkezete strukturált, tükrözi a dolgozat fő szerkezeti elemeit,
- magyar és angol/német nyelvű összefoglaló, illetve tárgyszavakat feltüntető változata is készüljön.

II.4. Bevezetés

A téma szakmai jelentőségének bemutatása, hazai és nemzetközi adatokra, esetleg jogszabályokra, intézkedésekre hivatkozva. Bemutatható a személyes érdeklődés indítéka is.

Terjedelme **kb: 2-3 oldal**, amely tartalmazza:

- témaválasztás indoklását,
- pontosan megfogalmazott problémafelvetést,
- a téma pontos körülhatárolását,
- célkitűzést,
- a kutatott terület leírását,
- hipotéziseket, vagy a tudományos kérdések rövid precíz felvetését,
- a munka elhelyezését a témában folytatott és folyó kutatások között, miként kapcsolódik azokhoz, illetve esetlegesen miben más, a módszerek általános leírását.

Címét a téma tárgyának megfelelően kell megfogalmazni.

II.5. Előzmények, háttér információk. A dolgozat elméleti háttere, fogalmi meghatározások

Ebben a fejezetben kerül bemutatása **kb. 10-15 oldal terjedelemben** a hazai és nemzetközi szakirodalom alapján a téma szakmai megközelítésének eddigi történetisége, a témával kapcsolatos korábbi megállapítások lényege.

Nagyon fontos: a tudományos munkában (dolgozat) a szakirodalmi háttér a téma **tudományos** és nem igazgatási vagy egyéb szempontú feldolgozottságát tartalmazza!

- Itt kerül sor az alapfogalmak tisztázására, a különböző tudomány-területek eredményeinek bemutatásán keresztül,
- itt kell bemutatni minden olyan megállapítást, fogalmat, amely majd a gyakorlati-elemző részben szóba kerül,
- ebben a tartalmi egységben kell kifejtetni azt is, hogy a hallgató milyen elméleti alapokra, definíciókra építi a vizsgálatot,
- itt kerülhet sor az esetleges statisztikai adatok (nem saját) értékelésére, összehasonlítására, a téma feldolgozásához szükséges dokumentumok elemzésére, a szakirodalmak elemző összevetésére és szintézisére; újszerű gondolatok megjelenítésére.
- Fontos tudni, hogy a kapcsolódó elméleti megalapozás a vállalt téma és a saját, önálló kutatás elméleti és módszertani előkészítésére szolgál. Ne legyen általános, a konkrét kutatás szempontjából semmitmondó!
- Használhatja, de ne hivatkozzon a tananyagra! A szakirodalmi háttér bemutatása ne erről szóljon, hanem legalább 15 friss szakirodalmi hivatkozás szerepeljen benne, melyek közül legalább 5 külföldi forrásmunka legyen. Műfajilag többségben a szakfolyóiratban megjelent közleményekre hivatkozás szerepeljen.
- Csak publikált és lektorált forrásokra lehet hivatkozni. Kivétel a közlésre elfogadott cikk, amelyet számozott irodalomként fel lehet tüntetni (in press megjelöléssel)
- Alapvető követelmény a korrekt hivatkozás a dolgozat irodalomjegyzékében felsorolt könyvekre, tanulmányokra. Utóbbiban csak hivatkozott forrás szerepelhet!
- A fejezet címét a téma tárgyának megfelelően kell megfogalmazni.

II.6. Empirikus, a gyakorlatra vonatkoztatott elemzés, kutatás

A dolgozat empirikus része **kb. 20-25 oldal terjedelemben** hivatott azt igazolni, hogy a hallgató képes elméleti ismereteit jövőendő szakmai tevékenységének gyakorlatára vonatkoztatni. Kivételes - és indokolt - esetben ez történhet a téma teljes szakirodalmának feltárása alapján adódó, újszerű következtetések megfogalmazásával is. A fejezetben alapkövetelmény a gyakorlatiasság.

- Címét, valamint alfejezeteinek címét a téma tárgyának megfelelően kell megadni.
- Az alfejezet részei:

II.6.1. A kutatás célkitűzései

- Miért szükséges az elemzés, milyen szakmai indokai vannak a témafelvetésnek?
- Milyen gyakorlati hasznot várhatunk a jelenségek feltárásától? A cél érdekében milyen jelenségeket, törvényszerűségeket, tulajdonságokat, hatásmechanizmusokat szükséges megvizsgálni.

II.6.2. Tárgy

- A kutatás tárgyának meghatározása, körülhatárolása.
- A vizsgált jelenség egyszerű megfogalmazása.
- A cél érdekében milyen jelenségeket, törvényszerűségeket, tulajdonságokat, hatásmechanizmusokat szükséges megvizsgálni?
- A tárgyválasztást határozza meg a hozzáférhetőség, vizsgálhatóság!
- A választott kutatási téma és módszertan etikai elbírásának szükségességére a Semmelweis Egyetem regionális, intézményi tudományos és kutatásetikai bizottságának (tukeb) ügyrendje ad eligazítást.

A kutatás célkitűzéseit és tárgyát – amennyiben a választott téma ezt indokolja – egységes szerkezetben, egy fejezetben is be lehet mutatni.

II.6.3. Hipotézisek

- Melyek a tárgyra vonatkozó **tudományos** feltételezések? Mi ezek forrása (korábbi szakirodalmi megállapítások, saját tapasztalatok, logikai levezetések, következtetések, becslések, stb.)?
- Törekedni kell a minél konkrétabb, leszűkítettebb megfogalmazásra, kerülni kell a már bizonyított evidenciát.
- A hipotézis nem mindennapi feltételezés, hanem megalapozott (korábbi kutatások, elmélet, logikai levezetés, stb.) előzetes várakozás a kutatás eredményére vonatkozóan.
- Nem minden dolgozatformánál elvárt és lehetséges, helyette megfogalmazhatók a kutatással, vizsgálattal megválaszolendő kérdések, problémák is.

II.6.4. Mintavétel bemutatása, mintaleírás

Kikre vonatkozik az elemzés?

- A vizsgálati minta és a kutatási célok/lehetőségek összevetése.
- A mintavétel technikájának és folyamatának bemutatása.
- Az alapsokaság és a minta összefüggései.
- A megállapítások és a következtetések érvényességnek bemutatása a mintavételi jellemzők alapján.

- A vizsgálatba bevont személyek, csoportok - a hipotézisekben érintett - jellemzőinek leírása.
- Adott populációra vonatkoztatott elemzés, illetve meghatározott módszerrel választott minta vizsgálata.
- A választott minta típusától függően a felhasznált anyagok bemutatása, csoportosítása, legfontosabb jellemzőinek leírása.

II.6.5. A választott módszerek bemutatása

Milyen kutatási módszerek kerültek alkalmazásra?

- **Az önálló kutatás lehet:**
 - esettanulmány, kazuisztika
 - review, metaanalízis
 - helyzetfelmérés, áttekintés (survey)
 - kísérleti körülmények közötti vizsgálat
 - hatásvizsgálat
 - betegség-leírás
 - laboratóriumi vizsgálatok elemzése
 - laboratóriumi saját vizsgálat, mérés alapján
 - saját vizsgálat tudományosan elfogadott vizsgálati vagy mérőeszközzel, mérőberendezéssel
 - terepkutatás
 - akciókutatás
 - történeti kutatás
 - problémafeltárás
 - megalapozott elmélet
 - korábbi kutatások szintézise, összehasonlítása, hatásvizsgálata
- **adatgyűjtési-vizsgálati technika lehet:**
 - interjú
 - kérdőív
 - megfigyelés
 - kísérleti napló vezetése
 - vizsgálati adatok gyűjtése
 - dokumentumelemzés
 - tartalomelemzés
 - történeti összehasonlító elemzés

- fókuszcsoporth
- komplex esetelemzés
- irodalmi kvalitatív elemzés
- másodelemzés
- teszt-módszerek
- Az adatfelvétel körülményeinek leírása.
- Milyen adatfeldolgozási módszerek (leíró statisztikai, szükséges változást vagy összefüggést vizsgáló valószínűségi statisztikai) kerültek alkalmazásra?
- A leírás tartalmazza a módszerválasztás indoklását is.
- Miért ez a módszer a leginkább alkalmas a tárgy vizsgálatára?

II.6.6. Eredmények megállapítások időrendi vagy egyéb logikai rendezőelv szerinti áttekintése.

- A kapott eredmények részletes bemutatása: az eredmények leíró jellegű közlése.
- Alapvető követelmény a szemléletesség: táblázatok, diagramok, ábrák alkalmazása.
- Mellőzni kell az eredmények szöveges értékelését (erre hivatott a megbeszélés fejezet).

II.7. Megbeszélés, értékelés, értelmezés

- Terjedelme kb. 5 oldal.
- Az eredmények értékelő, interpretatív elemzése, összevetése a tudományelméleti fejezetben ismertetett eredményekkel: azaz a saját önálló kutatás és a szakirodalmi feldolgozás eredményeinek összehasonlító értékelése itt történjen meg.
- Hipotézisvizsgálat: a hipotézisek igazolása vagy elvetése.
- A megbeszélés fejezetben is szerepeljenek irodalmi hivatkozások, ezek szabályai az alábbiakban ismertettekkel azonos.

II.8. Következtetések: a vizsgált állapotra vonatkozó rövid összegző helyzetkép bemutatása, a jövőbeli trendek, alkalmazások, hasznosíthatóság, egyéb lehetőségek felvázolása

- A dolgozat elméleti részében megfogalmazott szakmai kívánalmak és célok, valamint a hallgató saját megállapításainak összevetéséből levonható következtetések ismertetése kb. 5 oldal terjedelemben.
- Olyan, a gyakorlatban megvalósítható javaslatok megfogalmazása, amelyek a dolgozat eredményein alapulnak.
- A fejezet címét a téma tárgyának megfelelően kell megfogalmazni

II.9. Javaslatok

Be kell mutatni a dolgozat elméleti következtetéseinek és gyakorlati tapasztalatainak felhasználhatóságát és alkalmazhatóságát a konkrét szakterületen.

II.10. Összegzés, összefoglaló megállapítások

A dolgozat tézisszerű, önállóan is értelmezhető összefoglalása **kb. ½ - 1** oldal terjedelemben az eredmények rövid bemutatásával.

II.11. Hivatkozásjegyzék

- A IV. fejezetben leírt módon.

II.12. Mellékletek

Ez a rész csak olyan tételeket tartalmazhat, amelyekre a szövegben van utalás.

Ide kerülnek:

- A kutatás során alkalmazott kérdőív, interjú-terv, megfigyelési jegyzőkönyv, feladatlap, tesztlap mintapéldánya (nem kitöltve).
- Az egész oldalas ábrák, táblázatok, képanyagok (címmel ellátva).
- A féloldalsnyi terjedelmet meg nem haladó dokumentumok szöveg közben is elhelyezhetőek.
- A mellékletben szerepeltetett anyagokat folyamatos sorszámmal kell ellátni.
- A mellékleteket nem kell oldalszámozni.

II.13. Köszönetnyilvánítás

Nem szükségszerű része a dolgozatnak, elsősorban akkor releváns, ha mások is segítettek a dolgozat elkészítésében. (Pl. kérdőív kitöltésében, laborvizsgálatok elvégzésében, stb.)

II.14. Záradék

Alulírottnyilatkozom, hogy a dolgozat saját szellemi termékem, azt más szakon szak/diploma dolgozatként sem én, sem mások nem nyújtották be, és csak a megjelölt segédeszközöket használtam.

Aláírás.....

III. A dolgozat formai előírásai

A szakdolgozatot elektronikus változatban és úton kell leadni a „Nyilatkozat az elkészített szakdolgozat megtekinthetőségéről és nyilvánossá tételéről” c. dokumentummal együtt.

A nyilatkozatban a hallgató arról nyilatkozik, hogy a Könyvtár a dolgozatot mások számára megtekinthetővé teheti.

A hallgató - az elektronikusan beadott példány mellett - saját kívánságára kinyomtatva, bekötve, vagy dossziéba fűzve is elkészítheti és benyújthatja szakdolgozatát, amit a védelem után visszakap.

A további hasznosításra/könyvtári archiválásra ajánlott kiváló szakdolgozatok a könyvtár arra kijelölt dedikált gépein megtekinthetőek.

A dolgozat benyújtásának előírásait a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat tartalmazza.

Betűméret:	Szövegtörzs 12 pont
Betűtípus:	Times New Roman
Szövegformálás:	1,5-es sortávolság, sorkizárt
Margó:	felső margó: 2,5 cm alsó margó: 2,5 cm jobb margó: 2,5 cm bal margó: 3 cm-es
A dolgozat terjedelme	60 000 – 100 000 karakter szóköz nélkül, amelybe az irodalomjegyzék és a melléklet nem számít bele
Oldalszámozás	Alul, középen
Nyomtatás	Egy- vagy kétoldalas
Táblázat sorszámozása:	Római számmal
Ábra, kép sorszámozása:	Arab számmal

Borító

<div>SZAKDOLGOZAT</div> <div>név szak szakirány évszám</div>
--

Címlap:

Kizárólag itt megengedett a 14-es, vagy 16-os betűméret alkalmazása.

<div>Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar</div> <div>A SZAKDOLGOZAT CÍME</div> <div>név szak szakirány évszám témavezető: neve, beosztása</div>

IV. Hivatkozások

IV.1. A hivatkozások általános szabályai

Minden tudományos írásmű készítésekor alapvető követelmény az áttanulmányozott és felhasznált információforrások pontos azonosítása, elérhetőségének feltüntetése.

Ez teszi lehetővé, hogy miközben mások gondolatait vagy tudományos eredményeit ismertetjük, azokat egyben visszakereshetővé is tesszük a minősítő szakemberek és az érdeklődő olvasók számára. (Ugyanakkor a szakdolgozat készítés folyamatában is bizonyítani tudjuk, hogy megismertük választott témánk vonatkozó szakirodalmának legrelevánsabb forrásanyagát, a tudományos munkánk előzményeit.)

„A hivatkozás módja lehet

- **Parafrázis: a tartalmi (és nem szó szerinti) idézés.** Itt is korrekten meg kell adni az említett mű forrásadatait. Mivel nem szó szerint, hanem csak **tartalmilag** hivatkozunk, a szöveg közben elég a név és az évszám feltüntetése. Ugyanígy jelöljük akkor is, ha szóbeli közlésre hivatkozunk. Pl.: (Kovács, 2010)
- **Direkt: szó szerinti idézés** – idézőjel használatával - esetén a szövegközi zárójeles rövid referenciában mindig pontosan fel kell tüntetni az oldalszámot is. (Kovács, 2010, 175. p.)
- **Fentiek (tartalmi idézés esetén is!) jelölésének elmulasztása** esetén a **plágium, plagizálás** etikai vétsége valósul meg, azaz más szerzők kutatási eredményeinek idézőjel és hivatkozás nélküli átvétele, saját gondolatként, eredményként történő közreadása, olyan formában, hogy az alkalmas az olvasó megtévesztésére.

A források megválasztásánál törekedjünk a minőségre, tehát ne hivatkozzunk közismert tényekre vagy nem ellenőrzött, hiteles forrás nélküli információkra.

A vonatkozó forrásokat – kötelező jelleggel —jegyzékbe rendezetten helyezzük el az írásmű után, új oldalon kezdve és a szövegtesttől elkülönítve azt.

Hivatkozásjegyzéknek nevezzük azon források jegyzékét, amelyek az írásmű főszövegében szerepelnek, azaz valamilyen módon a szövegben hivatkozás történik rájuk.

A hivatkozott tételek leírására, jegyzékben való elrendezésére, szövegközi megjelenítésére többféle szabványos mintát (Style Guide) használnak világszerte a tudományos publikálásban. Ez a követelmény érvényes a felsőoktatási tanulmányok során készített tudományos igényű munkáknál is. (Szakdolgozat, diploma dolgozat, disszertáció, stb.)

Karunk oktatóinak konszenzusos megállapodása alapján az itt készült tudományos írásművek

forrásainak feltüntetésére az „**APA Style Guide**” (*Publication Manual of the Psychological Association, 7th edition, 2020.*) ajánlásait kell követnünk.

A hivatkozásjegyzéket (nem helyette) opcionálisan kiegészíthetjük még – az elmélyült szakmai tudás bizonyítására – az áttanulmányozott, de nem hivatkozott források feltüntetését tartalmazó irodalomjegyzékkel, bibliográfiával, jegyzettel. Ez utóbbi nem szerves része a tudományos munkának, nem része a dolgozatnak, legfeljebb tájékoztató jelleggel bír a bíráló(k) felé. A dolgozat értékelésének nem tárgya.

Irodalomjegyzék: Általában minden terjedelmesebb mű (szakkönyvek, de nem az oktatás során kötelező jegyzetek, tankönyvek) szerzői betűrend szerinti felsorolása, amit az írásmű elkészítéséhez a hallgató a témában elolvasott.

Bibliográfia: valamilyen szempont – (betűrend, időrend, keletkezés helye, stb.) – szerint rendezett, a választott témához kapcsolódó irodalomjegyzék.

Jegyzetek: a kifejtett gondolatmenethez kapcsolódó egyéb fontos információk.

Általános tudnivalók az APA közlési stílus formai alkalmazásához.

- A hivatkozási jegyzéket a főszöveg után, új oldalon kezdve helyezzük el.
- A jegyzék címe az oldal tetején, a középpontban szerepeljen.
- A tételek a szerzői vezetéknev betűrendjében következzenek, szerző nélküli mű esetében a cím betűrend szerinti kezdőszava (nem a névelő!) a besorolás alapja. Számmal kezdődő források (pl. jogszabályok, rendeletek, stb.) megelőzik a betűrendet, a jegyzékben előre kerülnek.
- A könyv, webes forrás címe, a folyóirat neve minden esetben dőlt betűvel tüntetendő fel.
- Minden tétel első sora a bal margónál kezdődjön. Amennyiben a tétel leírása nem fér el egy sorban, a következő sor néhány betűhellyel (ajánlott három üres karakter tartása) beljebb (a negyedik karakternél) kezdődjön. („hanging indent” format)
- **A jegyzékben** a tételek **kettes sortávolsággal** írandók le, ezért a tételek közé már ne szúrjon be üres sort.
- Kivételes esetben – amikor egy szerzőtől egy évben két vagy több könyvjellegű forrás is megjelent – a hivatkozási jegyzékben az abc betűivel is jelöljük azok különbözőségét. (Pikó, 2000a) ...(Pikó, 2000b) Stb.

- Az irodalomjegyzék, bibliográfia, jegyzetek a mű végén, a hivatkozásjegyzék után, külön oldalon szerepelhetnek. (Más típusú jelöléssel, mint a hivatkozások.) Címüket szintén az oldal tetején, a középpontban helyezzük el.
- A Függelékek / Mellékletek olyan fontos kiegészítő részletes információkat tartalmaznak, amelyek nem épülnek be az írásműbe, de megértéséhez szükségesek. (Pl. A kutatás során alkalmazott kérdőív, interjú-terv, megfigyelési jegyzőkönyv, feladatlap, teszt-lap mintapéldánya – nem kitöltve).

IV.2. Nyomtatott források feltüntetése

- Ha egy forrásmű (folyóiratbeli közlemény vagy könyv) rendelkezik DOI = Digital Object Identifier számmal, akkor annak feltüntetése mind a nyomtatott, mind az elektronikus változatnál kötelező. (Nem opcionális.) A DOI szám az elektronikus formában (is) közzétett folyóirat közlemények vagy egyéb elektronikus dokumentumok azonosítására szolgál.
- Azon folyóiratok esetében, ahol minden füzet számozása 1-től újra kezdődik, a kötetszám mellett szükséges a füzet számának feltüntetése is.
- Könyveknél és folyóirat közleményeknél *20 szerzőig* minden szerző nevének leírása kötelező. *21 vagy több szerzőnél* leírjuk az első 19 szerző nevét, majd három pont beszúrása után írjuk ki az utolsó szerző nevét.

IV.3. Elektronikus források feltüntetése

- Az elektronikus források minden azonosító elemének feltüntetése hasonló a nyomtatott forrásokéhoz, de többletként meg kell jelenítenünk az elérésük helyére vonatkozó információt is.
- URL / web címet ne közöljünk aktív formában, az aláhúzást és a színt szüntessük meg.
- Ahol közvetlen elérés lehetséges, inkább ezt az elérési útvonalat javasolt megadni, mint a honlap címét.
- Amikor a forrás DOI számmal rendelkezik, akkor nem kell megadni a webhely címét, a DOI szám helyettesíti azt.
- Ha a forrásmű nem rendelkezik DOI számmal, de szabad hozzáférésű, akkor a teljes szöveg linkjének megadása javasolt.
- Amennyiben a közlemény tartalma online módon csak adatbázisban érhető el, szükséges az adatbázis nevének, és elérési honlapcímének feltüntetése (pl. UpToDate).

- A visszakeresés időpontjának jelölése csak akkor fontos, ha időközben a forrás tartalma változhat. (pl. wikik)

A források megjelenítésének és a rájuk történő hivatkozásoknak a legjellemzőbb példáit az 1. melléklet tartalmazza.

IV.4. Táblázat, ábra (diagram, grafikon), képközlés

A képekre és a táblázatokra mindig az előttük álló szövegtestben kell hivatkozni vagy utalást tenni (pl. lsd 1. ábra vagy I. táblázat VAGY mondatba foglalva: pl. Az 1. ábrán megfigyelhető, hogy...).

FONTOS! Az ábrák és táblázatok forrását nem a hivatkozásjegyzékben kell felsorolni. Valamennyi táblázatot, ábrát, képet (akár szöveg közben, akár a Mellékletben) olyan módon kell közölni, hogy tartalma a szöveges rész ismerete nélkül is egyértelműen megismerhető, azonosítható legyen! Ennek érdekében:

- A közölnivalóját teljes egészében kifejező címmel kell ellátni, valamint tartalmaznia kell a minta számát, illetve – ha szükséges – a mértékegységet.
- A táblázat vízszintes és függőleges fejléceinek megnevezéseit rövidítés nélkül kell közölni.
- Az ábrákon, képeken alkalmazott jelöléseket egyértelmű magyarázattal kell ellátni.
- Az ábrákat arab, a táblázatokat római számmal kell sorszámozni!
- A táblázatok címét azok fölött, a diagramok, ábrák címét azok alatt kell feltüntetni.
- A táblázatokban, ábrákban közölt információk forrását azok alatt kell feltüntetni.
- Az ábrákat és táblázatokat a szöveggörnyezetben célszerű elhelyezni, amennyiben nem haladják meg a fél oldal terjedelmet. Ennél nagyobb méretű ábrákat, táblázatokat a mellékletben kell feltüntetni.
- A táblázat, ábra alatti forrásmegjelölés esetében szintén az APA 7th stílus alkalmazandó. Amennyiben a dolgozat szövegrészében máshol is felhasználásra került az a forrás, amiből az ábra vagy tábla is származik, abban az esetben a szövegközi hivatkozás az ábra alá is betehető.

V. A dolgozat értékelése, megvédése

A dolgozat bírálója az „Értékelőlap szakdolgozat / diplomamunka elbírálásához” c. értékelő lapon bírálja a dolgozatot, melyet a tanévnaptárban megjelölt időpontig megküld az illetékes szervezeti egységnek.

A dolgozat megvédésére a záróvizsgán kerül sor. A védés az alábbi elemekből épül fel:

- maximálisan 10 perces prezentáció (Power Point) a dolgozat egészéről (benne foglaltan a bíráló kritikájára adott válasszal). A prezentáció elkészítése és bemutatása a dolgozatkészítés része.
- Válasz a bíráló kérdéseire.
- Válasz a bizottság kérdéseire.

1. sz. melléklet - Források megjelenítésének és a rájuk történő hivatkozásoknak a legjellemzőbb példái

Forrás típusa Source type	Hivatkozásjegyzékben In references	Szövegközi hivatkozás In-text citation
Tudományos folyóiratcikkek Academic journal articles		
Egy szerzős folyóiratcikk Journal article with an author	Romics, M. (2019). Az akaratlan vizeletvesztés kivizsgálása és kezelése. <i>Orvostovábbképző szemle</i> , 26(3), 18-22. Jackson, D. (2022). Incontinence in palliative care: assessment to promote dignity. <i>British Journal of Community Nursing</i> , 27(5), 242-250. https://doi.org/10.12968/bjcn.2022.27.5.242	(Romics, 2019) (Jackson, 2022)
Két szerzős folyóiratcikk Journal article with two authors	Hodoniczki, L., & Nagy, B. (2020). Primer ovarialis leiomyosarcoma: egy igen ritka megjelenésű petefészék-daganat. Esetismertetés és irodalmi áttekintés. <i>Magyar nőorvosok lapja</i> , 83(6), 342-344. Aşikli, E., & Aydin Er, R. (2021). Paediatric oncology patients' definitions of a good physician and good nurse. <i>Nursing Ethics</i> , 28(5), 656-669. https://doi.org/10.1177/0969733020961499	(Hodoniczki & Nagy, 2020) (Aşikli & Aydin, 2021)
Három vagy több szerzős folyóiratcikk Journal article with three or more authors	Sárándi-Kovács, J., Szabó, I., & Lakatos, F. (2018). Phytophthora fajok előfordulása és diverzitása a Rák-patak vízgyűjtőjén. <i>Acta Silvatica et Lignaria Hungarica</i> , 14(2), 127-144. Hargittay, C., Dénes, J., Hubina, E., Kovács Gábor, L., Görömbey, Z., Czirják, S., Kovács, L., Vörös, K., & Góth, M. (2020). A háziorvos szerepe az acromegáliás betegek gondozásában, fókuszban a szénhidrát-anyagcsere zavara. <i>Orvosi Hetilap</i> , 161(40), 1724-1729. https://doi.org/10.1556/650.2020.31777 Shim, H., Varakin, N., & Meyr, A. J. (2022). Anatomic and Treatment Descriptive Features of Foot Infections Presenting With Radiographic Soft Tissue Emphysema. <i>Journal of Foot & Ankle Surgery</i> , 61(2), 323-326. https://doi.org/10.1053/j.jfas.2021.08.012 Condon, E. M., Tobon, A. L., Holland, M. L., Slade, A., Mayes, L., & Sadler, L. S. (2022). Examining Mothers' Childhood Maltreatment History, Parental Reflective Functioning, and the Long-Term Effects of the Minding the Baby® Home Visiting Intervention. <i>Child Maltreatment</i> , 27(3), 378-388. https://doi.org/10.1177/1077559521999097	(Sárándi-Kovács et al., 2018) (Hargittay et al., 2020) (Shim et al., 2022) (Condon et al., 2022)
21 vagy annál több szerzős folyóiratcikk Journal article with 21 authors or more	Creelan, B. C., Wang, C., Teer, J. K., Toloza, E. M., Yao, J., Kim, S., Landin, A. M., Mullinax, J. E., Saller, J. J., Saltos, A. N., Noyes, D. R., Montoya, L. B., Curry, W., Pilon-Thomas, S. A., Chiappori, A. A., Tanvetyanon, T., Kaye, F. J., Thompson, Z. J., Yoder, S. J., ... Antonia, S. J. (2021). Tumor-infiltrating lymphocyte treatment for anti-PD-1-resistant metastatic lung cancer: a phase 1 trial. <i>Nature Medicine</i> , 27(8), 1410-1418. https://doi.org/10.1038/s41591-021-01462-y	(Creelan et al., 2021)

Könyvek Books		
Egy szerzős könyv Book with an author	Varga, K. (2011). <i>A szavakon túl: Kommunikáció és szuggesztió az orvosi gyakorlatban</i> . Medicina Könyvkiadó. Bean, A. (2017). <i>The complete guide to sports nutrition</i> (8th ed.). Bloomsbury.	(Varga, 2011) (Bean, 2017)
Két szerzős könyv Book with two authors	Kovács, Á., & Molnár, A. (2021). <i>Gyulladásos bélbetegségek: Diéta és kezelés</i> . SpringMed Kiadó. Broetz, D., & Weller, M. (2016). <i>Physical therapy for intervertebral disk disease: a practical guide to diagnosis and treatment</i> . Thieme	(Kovács & Molnár, 2021) (Broetz & Weller, 2016)
Három vagy több szerzős könyv Book with three or more authors	Bancroft, L., Silverman, J. G., & Ritchie, D. (2013). <i>Lehet-e jó apa a bántalmazó? : a partnerbántalmazás hatása a szülő-gyermek kapcsolatra</i> . Háttér Kiadó; NANE Egyesület. Potter, P. A. Perry, A. G., Stockert, P. A. & Hall, A. M. (2018). <i>Essentials for Nursing Practice</i> (9th ed.). Elsevier.	(Bancroft et al., 2013) (Potter et al., 2018)
Könyvrészlet (egy szerkesztővel) Book section (with an editor)	Feller, A., & Tobai, Á. (2021). Aromaterápia a várandósság és a szülés tükrében. In K. Varga (Ed.), <i>A szülési fájdalom kezelése: nem farmakológiai módszerek</i> (pp. 207-226). Medicina Könyvkiadó. Migliozzi, J. G. (2021). The nervous system and associated disorders. In I. Peate (Ed.), <i>Fundamentals of applied pathophysiology</i> (pp. 153-184). Wiley Blackwell.	(Feller & Tobai, 2021) (Migliozzi, 2021)
Könyvrészlet (több szerkesztővel) Book section (with more editors)	Antal, Z., Csángó, D., Futár, A., Katona, V., & Sándor, A. (2019). A partícipatív oktatótárs szerepe. In V. Katona, C. Cserti-Szauer, & A. Sándor (Eds.), <i>Együtt oktatunk és kutatunk</i> (pp. 118-122). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar. Allen, K., & Kean, L. (2020). Antenatal screening of the mother and fetus. In J. Marshall & M. Raynor (Eds.), <i>Myles textbook for midwives</i> (pp. 289-308). Elsevier.	(Antal et al., 2019) (Allen & Kean, 2020)
E-könyv E-book	Decsi, T. (2011). <i>A bizonyítékokon alapuló orvoslás</i> . Medicina. http://dk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/13016 Netter, F. H. (2022). <i>Netter Atlas of Human Anatomy</i> (8th ed.) Elsevier. https://www.clinicalkey.com/#!/content/book/3-s2.0-B978032368042401001X	(Decsi, 2011) (Netter, 2022)
Könyvrészlet e-könyvből Book section from e-book	Bagoly, Z. (2011). A klinikai kutatások előfeltételeinek biztosítása. In Z. Bereczky & L. Muszbek (Eds.), <i>A klinikai kutatások tervezése és kivitelezése: elméleti és módszertani alapok</i> (pp. 113-128). Medicina. http://dk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/12978 Granite, G., Meshida, K., & Wind, G. (2021). Frequency and Clinical Review of the Aberrant Obturator Artery: A Cadaveric Study. In H. F. Smith (Ed.), <i>Anatomical Variation and Clinical Diagnosis</i> (pp. 119-140). MDPI Books. https://doi.org/10.3390/books978-3-0365-1333-1	(Bagoly, 2011) (Granite et al., 2021)
Egyéb források Other sources		
Internetes forrás, amikor a tartalom változhat (honlap) E-source (when content may change)	Zsuga, J. (2019). <i>A tüdőgyulladás és tünetei</i> . Webbeteg. Retrieved 2022.06.27. from https://www.webbeteg.hu/cikkek/legszoszeri_betegseg/134/a-tudogyulladas-es-tunetei Petrie, T. (2022). <i>Everything to know about soft tissue mobilization</i> . Very Well Health. Retrieved July 12, 2022, from https://www.verywellhealth.com/soft-tissue-mobilization-5214549	(Zsuga, 2019) (Petrie, 2022)
Internetes forrás, amikor a tartalom nem változhat (adatbázis) E-sources (when content cannot change)	<i>Longstanding Eating Disorders and Personality Disorders, Mediators for 17-years Long Term Outcome</i> . (2019). ClinicalKey. https://www.clinicalkey.com/#!/content/clinical_trial/24-s2.0-NC03968705	(Longstanding Eating Disorders ..., 2019)

<p>Internetes forrás, amikor a tartalom nem változhat (statisztikai adatbázis)</p> <p>E-sources, when content cannot change (statistical database)</p>	<p>Központi Statisztikai Hivatal. (2021). <i>Háziorvosi és házi gyermekorvosi praxisok adatai</i>. https://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haViewer.jsp</p> <p>World Health Organization. (2019). <i>Global Health Estimates: Life expectancy and leading causes of death and disability</i> https://www.who.int/data/gho/data/themes/mortality-and-global-health-estimates#</p>	<p>(Központi Statisztikai Hivatal, 2021) a továbbiakban (KSH, 2021)</p> <p>(World Health Organization, 2019) in the following (WHO, 2019)</p>
<p>Törvények, rendeletek, jogszabályok (adatbázisból)</p> <p>Act, legal rule or regulation (from database)</p>	<p>2020. évi C. törvény az egészségügyi szolgálatjogviszonyról. (2020). https://netjogtar.hu/jogszabaly?docid=a2000100.tv</p> <p>Civil Rights Act of 1964, Public Law No. 88-352, 78 Stat. 241. (1964). http://www.govinfo.gov/content/pkg/STATUTE-78/pdf/STATUTE-78-Pg241.pdf</p>	<p>(2020. évi C. törvény az egészségügyi szolgálati jogviszonyról, 2020)</p> <p>(Civil Rights Act, 1964)</p>
<p>Törvények, rendeletek, jogszabályok nyomtatott kiadványból</p>	<p>2010. évi CLXXIII. törvény az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról. (2011). <i>Egészségügyi Közlöny</i>. 61(1), 25-60.</p>	<p>(2010. évi CLXXIII. törvény, 2010)</p>
<p>Napilapban, magazinban megjelent cikk</p> <p>Newspaper, magazin article</p>	<p>Dömötör, C. (2021, December 28). <i>Az oltás jelenti a megoldást a védekezésben</i>. <i>Magyar Hírlap</i>. https://www.magyarhirlap.hu/belfold/20211228-domotor-az-oltas-jelenti-a-megoldast-a-vedekzesben</p> <p>Nadeau, B. K. (2022, June 22). How D.C. is protecting women's access to health care. <i>The Washington Post</i>. https://www.washingtonpost.com/opinions/2022/06/22/how-dc-is-protecting-womens-access-health-care/</p>	<p>(Dömötör, 2021)</p> <p>(Nadeau, 2022)</p>
<p>Disszertáció, PhD értekezés</p> <p>Dissertation and Thesis</p>	<p>Ujvárosi, D. (2022). <i>A kardiopulmonális újraélesztés kimenetelét befolyásoló tényezők vizsgálata</i> [Doktori (PhD) értekezés, Debreceni Egyetem Egészségtudományok Doktori Iskola]. https://dea.lib.unideb.hu/dea/handle/2437/335342</p> <p>Stafoggia, M. (2020). <i>Health Effects of Air Pollution: Innovative Approaches for Spatio-temporal Evaluations</i> (Publication Number 28420962) [Ph.D., Karolinska Institutet (Sweden)]. ProQuest Central. Ann Arbor. https://www.proquest.com/dissertations-theses/health-effects-air-pollution-innovative/docview/2498537255/se-2?accountid=32048</p>	<p>(Ujvárosi, 2022)</p> <p>(Stafoggia, 2020)</p>
<p>Youtube video vagy egyéb streaming anyag</p> <p>Youtube or other streaming video</p>	<p>Jovin, E. (2020, April 14). <i>Sentence Diagramming - Part 1</i> [Video]. Youtube. https://www.youtube.com/watch?v=mwDNiZsItbo&t=17s</p>	<p>(Jovin, 2020)</p>
<p>Szerző és dátum nélküli forrás</p> <p>Source without author, year</p>	<p><i>Az évszavakról általában</i>. (n.d.). Lehet máshogy. Retrieved 2022.06.30. from https://mashogy.hu/eveszavak/</p> <p><i>Soft Tissue Mobilization Treatments</i>. (n.d.). Physical Therapy Central. Retrieved July 12, 2022 from https://ptcentral.org/treatment/soft-tissue-mobilization/</p>	<p>(<i>Az évszavakról általában</i>, n.d.)</p> <p>(Soft Tissue Mobilization Treatments, n.d.)</p>